قۇتۇپ يۇلتۇزى مەجمۇئەسى

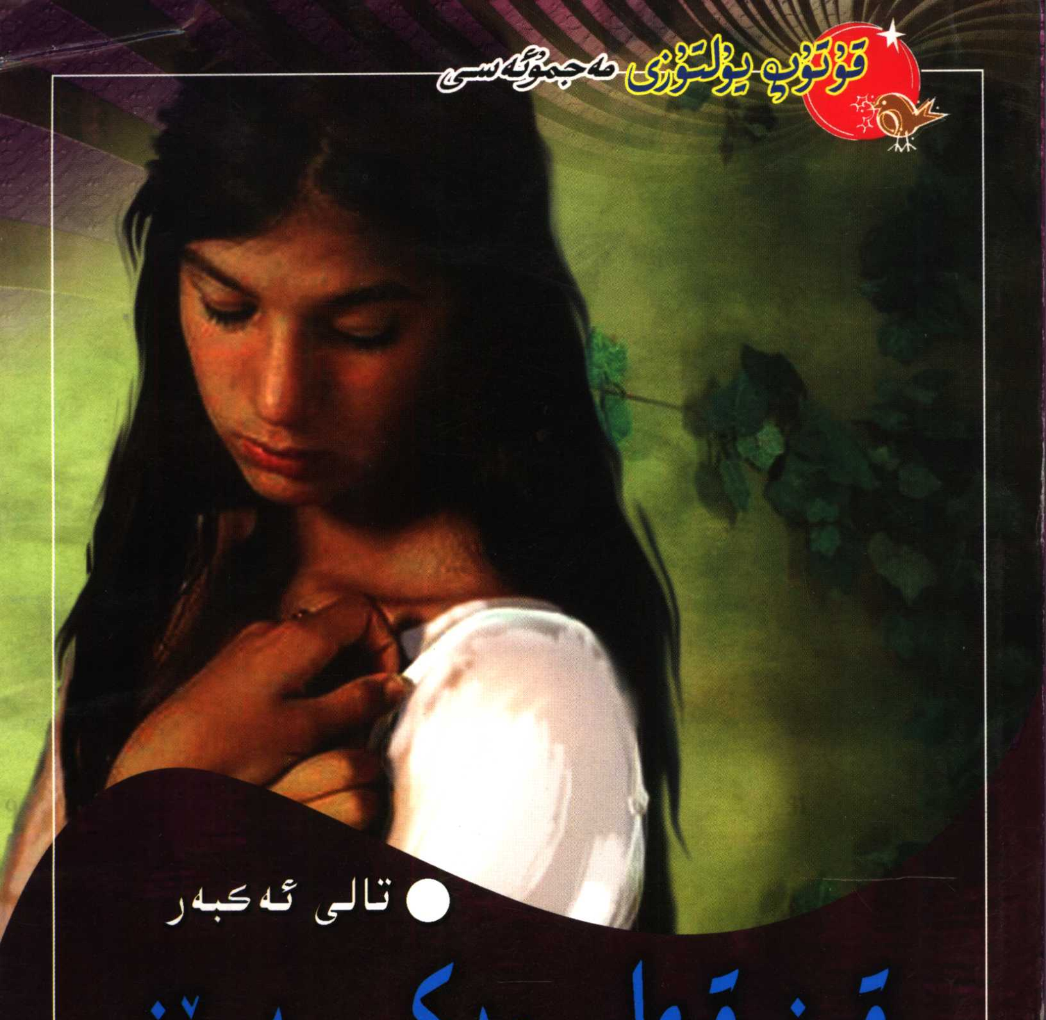

● تالى ئەكبەر

قىز قەلبىدىكى سۆز

شىنجاڭ ياشلار-ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى

责任编辑：再娜甫·穆沙
责任校对：克尤木·吐尔逊
封面设计：穆拉丁·阿比提

北极星 文学丛书

姑娘心里的话（维吾尔文）

（中篇和短篇小说集）

塔力·艾克拜　著

新 疆 青 少 年 出 版 社 出 版
（乌鲁木齐市胜利路 100 号　邮编:830001）
新　疆　新　华　书　店　发　行
乌鲁木齐隆益达印务有限公司印刷
850×1168 毫米　32 开本　6.75 印张
2004 年 10 月第 1 版　2006 年 9 月第 2 次印刷
印数:3001–5000

ISBN7—5371–5171—7　定价:10.00 元
如有印刷装订问题请直接同出版社调换

مەسئۇل مۇھەررىرى: زەينەپ مۇسا
مەسئۇل كوررېكتورى: قەييۇم تۇرسۇن
مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: مۇرادىل ئابىد

«قۇتۇپ يۇلتۇزى» مەجمۇئەسى

قىز قەلبىدىكى سۆز

(پوۋېست ـ ھېكايىلەر)

ئاپتورى: تالى ئەكبەر

*

شىنجاڭ ياشلار ـ ئۆسمۈرلەر نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى غالىبىيەت يولى 100 ـ قورۇ. پ: 830001)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
ئۈرۈمچى لوڭيىدا باسما چەكلىك شىركىتىدە بېسىلدى
ئۆلچىمى: 850×1168 مم، 32 كەسلەم، باسما تاۋىقى: 6.75
2004 ـ يىل 10 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
2006 ـ يىل 9 ـ ئاي 2 ـ بېسىلىشى
ISBN7 — 5371 — 5171 — 7
سانى: 3001—5000
باھاسى: 10.00 يۈەن
بېسىلىشتا، تۈپلەشتە خاتالىق بولسا نەشرىياتىمىزغا ئەۋەتىڭ، تېگىشىپ بېرىمىز

مۇندەرىجە

قىز قەلبىدىكى سۆز (پوۋېست) 1

ياۋا كەپتەر 118

داستىخان ئۈستىدىكى ماجىرا 138

ئارمان 163

سېھىرلىك كۆيلەر 190

قىز قەلبىدىكى سۆز

(پوۋېست)

بىرىنچى باب

ئۇچرىشىش

«بىر كۆرۈپ ھەسرەتتە قالدىم،
ئول پەرى رۇخسارىنى.
ئىككى كۆرسەم دەپ تىلەيمەن.
كۆزلىرى خۇمارىنى»

— ئەلىشىر نەۋائى

خۇشاللىق ئىنسان روھىنى ھاياجان قاينىمىدا ئىختىيارسىز چۆمۈلدۈرىدىغان بىر خىل روھىي مەدەت بولسا كېرەك.

ئۇنداقتا، بۈگۈن ئېرشاتنى شۇنچە خۇشاللىققا چۆمۈلدۈر-گەن نەرسە زادى نېمىدۇر؟

ئۇ يېرىم ئېچىلىپ تۇرغان دەرۋازىدىن ۋېلىسىپىتنى جىرىڭ-لاتقان پېتى ھويلىغا كىرىپ، ۋېلىسىپىتتىن چۈشتى ـ دە، كۆڭلىكىنىڭ تۈگمىسىنى يېشىپ، ھويلىنىڭ سالقىن ھاۋاسىدىن ئەركىن نەپەس ئالدى. قولياغلىقى بىلەن تەرلىگەن پېشانىسىنى

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com

سۇرتۇپ ئەترايقا كۆز تاشلىدى. ھويلا ـ ئارام جىمجىت ئىدى. شەرققە قارىتىپ سېلىنغان ئىككى ئېغىز پېشايۋانلىق كونا ئۆي. لەرنىڭ ئۆگزىلىرىگىچە ياماشقان ئۈزۈم باراڭلىرى، كەڭ يېيىل. غان يېشىل تاۋاردەك يېنىك تەۋرىنىپ تۇراتتى. ئۈزۈم بارىڭى ئاستىدىكى باغقا تۇتىشىپ كېتىدىغان ھويلىدىكى رەڭمۇ رەڭ گۈللەر ۋە باغدىكى ئالما، ئۆرۈك، شاپتۇل... قاتارلىق مېۋىلىك دەرەخلەر كىشىگە ئاجايىپ ھۇزۇر ئاتا قىلاتتى. ئېرشاتىنىڭ بىر جۈپ قارا كۆزى «ئۆز ھۇجرام» دەپ كۆڭۈلدىكىدەك ياسىۋالغان ھۇجرىسىغا تىكىلگەنىدى. كۈنگەيگە قاراپ قەد كۆتۈرۈپ تۇرغان بۇ ئىككى ئېغىزلىق پېشايۋانلىق ئۆي، ئۇنىڭ قەلبىدىكى خۇشال. لىققا يەنە بىر خۇشاللىق قوشۇپ، ۋۇجۇدىنى تېخىمۇ ھاياجانغا سالدى. ئۇ ئۆزىنى باسالماي «ھا...يت!» دەپ بىر سەكرەپ ئېگىز باراڭدا ساڭگىلاپ تۇرغان بىر ساپ ئۈزۈمنى ئۈزۈۋېلىپ ھەييارلىق بىلەن ئاغزىغا بىر تال ـ بىر تالدىن تاشلاپ ۋاچىلدى. تىپ يېيىشكە باشلىدى. ئۈزۈم ئەمدىلا مارجاندەك بولغاچقا، ھەدېگەندىلا ئۇنىڭ تىلىنى قورۇپ، ئاچچىق سۈيى تامىقىنى ئې. چىشتۇرۇۋەتتى. شۇنىڭ بىلەن ئۇ قولىدىكى ئۈزۈمنى گۈللەر ئارىسىغا تاشلىۋەتتى. ئۇ يەنىلا ئىشىكى قۇلۇپلاقلىق تۇرغان ئۆز ھۇجرىسىغا قاراپ پىچىرلاشقا باشلىدى: «بۇ ئۆيلەرنىڭمۇ ئاۋات بولىدىغان كۈنلىرى بولارمۇ ـ ھە؟ ھەي سۆيۈملۈكۈم، سىزنى بۇ ھۇجرامغا قاچانمۇ ئەكېلىۋالارمەن. بۇگۈنكى ماقۇل دېگەن جاۋابىڭىز جېنىمغا جان قوشتى. خۇدا! مۇرادىمغا تېزرەك يەت. كۈزگەيسەن.»

ئۇ ھويلىدا ئۇيان ـ بۇيان چۆرگىلەشكە باشلىدى. ئۇنىڭ يادىغا تۇيۇقسىز بىر ئىش كېلىپ: «توغرا، شەھەرنىڭ ئارتىسلى. رى بۇگۈن ناھىيىنىڭ قىشلىق كۇلۇبىدا ئويۇن كۆرسىتىدۇ، دېگەن خەۋەرنى ئاڭلىغانىدىم. بايام ئايىمغا بۇ گەپنى قىلىشنى ئۇنتۇپتىمەن. بەلكىم ئۇمۇ بۇ پۇرسەتنى قولدىن بەرمەس... يەنە

بىر ئۆچرىشىپ قالسام ئەجەب ئەمەس. ھازىر ماڭسام دەل باردىمەن.» ئۇ ئالدىراپ چاپىنىنى كىيىپ، ۋېلىسىپىتنى يېتىلەپ ئەمدىلا بىر قەدەم مېڭىشىغا، دەرۋازا تاراقشىپ:

— چا…ۋ! چا…ۋ مەرەز! — دېگەن زىل ۋە ئاجىز ئاۋاز ئۇنى توختاتتى. گۆھەرخان ئانا بىر قولىدا بىر چېلەك سۇ، بىر قولىدا موزاينىڭ بويۇنچىقىنى تۇتۇپ ھويلىغا كىرىپ كەلدى. موزاي ئۇنىڭ ماغدۇرسىز قوللىرىغا بوي بەرمەي ئۇنى ئۇيان - بۇيان سۆرەپ ئوبدانلا چارچىتىپ قويغانىدى. ئېرشات دەرھال ۋېلىسىپىتنى جايىغا توختىتىپ قويۇپ، ئاپىسىنىڭ يېنىغا كەلدى. گۆھەرخان ئانا قولىدىكى بىر چېلەك سۇنى پېشايۋاندىكى ئوچاق بېشىغا دوققىدە قويۇپ، ئاندىن بېشىدىن چۈشۈپ قالاي دەپ قالغان باش ياغلىقىنى تۈزەپ تەرلىگەن پېشانىسىنى لۆڭگە بىلەن سۈرتۈشكە باشلىدى. ئېرشات ئۇنىڭ يېنىغا كېلىپ مۇلايىملىق بىلەن:

— گەپ قىلمايسەنغۇ ئاپا، يەنە ماڭا ئاچچىقلاپ قالدىڭما؟ — دېدى.

— «ياخشى ئات ئۆزىگە قامچا تەگكۈزمەيدۇ» دېگەن گەپ بار بالام، گەپ قىلساق ئاڭلىمايسەن. مېنىڭ نېمە دەيدىغانلىقىم ساڭا ئايانغۇ؟ مېنىڭدىن گەپ سوراپ نېمە قىلاتتىڭ؟ — دېدى ئانا چىرايىنىمۇ ئاچماي. ئېرشات مىيىقىدا كۈلۈپ قويۇپ، پېشايۋان سۇپىسىغا سېلىنغان كىگىز ئۈستىگە چىقىپ تامغا يۆلىنىپ ئولتۇردى. گۆھەرخان ئانا بۇ ئارزۇلۇق ئوغلىنى بەكمۇ ياخشى كۆرگەچكە، ھەرقانچە كەمچىلىك ئۆتكۈزسىمۇ ئۇنى زادىلا تىللىمايتتى. ئۇ ئوغلىغا چاي دەملىگەچ سۆزىنى داۋام قىلدى:

— ئەتىگەن داداڭ سېنىڭ بۈگۈنمۇ ئىشقا بارمىغانلىقىڭنى ئاڭلاپ بىر مۇنچە قايناپ كەتتى: «ئۇ بالا خېلى كۈنلەر بولدى ياكى ئۆيىنىڭ، ياكى تەشكىلىنىڭ ئىشلىرى بىلەن كارى بولمايۋاتىدۇ، ئاكىسى بولسا ئۆز ئۆيىنىڭ ئىشلىرى بىلەن بولۇپ بىزگە

قارىغۇدەك ۋاقتى يوق. سىڭلىسى بولسا، ئەتىگەن كېتىپ، كەچ-تە كېلىپ ئوقۇۋاتسا... بىز بولساق كۆچ - قۇۋۋەتتىن ئايرىلىپ قالغانلار تۇرساق، قۇربان ھېيت قىستاپ كېلىۋاتىدۇ. يازنىڭ يېزىدا تېرىيدىغاننى تېرىپ، يىغىدىغاننى يىغىپ ئالمىساق بولما-دۇ. مەن بۇگۇن ئۇنىڭ نەگە بېرىپ، نېمە ئىش قىلىپ يۈرگەن-لىكىنى بىلىپ كەلمىگۇچە خاتىرجەم بولمايمەن!» دەپ سېنى ئىزدەپ چىقىپ كەتكەنچە ھازىرغىچە كەلمىدى. بايىلا ئەترەت باشلىقى زۇنۇنئاخۇن كېلىپ: «سىلەر ئېرشاتقا تەربىيە بەرسەڭ-لار بولاتتى. بۇ بالا تېخى ياش زەربىدارلار گۇرۇپپىسىنىڭ بىر ئەزاسى. يېقىندىن بۇيان ئۇنىڭغا نېمە بولدىكىن، خۇددى يۈگەن-سىز تايچاقنىڭ ئۆزىلا بولۇۋالدى... ئاڭلىسام پات يېقىندا يوغان قازان چېقىلىدىكەن... دېگەن گەپلەر بار، ئۇنداق بول-سىغۇ... ئوبدان بولاتتى...» دەپ بىر مۇنچە سۆزلەپ كەتتى. ئۇنىڭ «يوغان قازان چېقىلىدىكەن» دېگەن گېپى قانداق گەپكىن بىلمىدىم، سوراشتىن خىجىل بولدۇم، — دېدى ئانا.

— يەرلەرنى دېھقانلارغا ھۆددىگە بېرىۋېتىدۇ دېگەن گەپ ئاپا!

— ھە، مۇنداق دېگىنە، بۇ بىر خوش خەۋەر ئىكەن...

— سەن نېمە دېدىڭ؟

— مەن نېمە دەيتتىم بالام: «نەچچە كۈن بولدى ئۇ تايچى-قىمنىڭ مىجەزى يوق، بۈگۈن بەلكىم بازاردىن يېڭى ئورغاق سېتىۋالغىلى كەتتىمىكىن...» دەپ يولغا سالدىم شۇ...

— ھا، ھا، ھا! ئاپا سەنزە... گەپ قىلىشقا تازىمۇ ئۇستىدە!...

گۆھەرخان ئانا چاي دەملەپ جوزىغا قويدى، ئۆزىمۇ چاي ئىچكەچ يەنە سۆزىنى داۋام قىلدى:

— مۇشۇ چوڭ ئائىلىنىڭ بارلىق ئىشلىرى ساڭىلا قاراشلىق بالام...

— بولدى، بولدى بىلىمەن ئاپا، مېنىمۇ بىكار يۈرۈيدۇ
دەمسەن؟ — دېدى ئېرشات مەنىلىك كۈلۈپ تۇرۇپ.
گۆھەرخان ئانا ئوغلىنىڭ بۇ گېپىگە قىزىقىپ قالدى:
— نەچچە كۈنلەردىن بېرى قاپىقىڭ ئېچىلماي غەمكىنلا
كۆرۈنەتتىڭ، بۈگۈن چىرايىڭدىن كۈلكە يېغىپلا قاپتىغۇ بالام؟
كۆڭلۈڭدە بىرەر خۇشاللىق گۈلى ئېچىلغانمۇ قانداق؟...
ئېرشات بۇ گەپنىڭ تېگىگە دەرھال يەتتى ـ دە، مىيىقىدا
كۈلۈپ قويۇپ گەپ قىلماي چېيىنى ئىلدام ئىچىۋەردى. گۆھەر-
خان ئانىنىڭ تورلاشقان كىچىككىنە نۇرسىز كۆزلىرى قامەتلىك
ئوغلىنىڭ چىرايىغا چەكسىز مېھرىبانلىق بىلەن تەلمۈرۈپ تىكى-
لەتتى. لېكىن ئېرشات دادىسى ئېلاخۇن ئاكىنىڭ كېلىپ قېلى-
شىدىن ئەنسىرەپ پات ـ پات دەرۋازا تەرەپكە قاراپ قويۇپ چېيى-
نى ئىلدام ئىچەتتى.
— چېيىڭنى ئالدىرىماي ئىچ بالام، نېمىگە ئالدىراي-
سەن؟ — دېدى ئانا.
— ئاپا، سىرتتا مۇھىم ئىشىم بار، ھازىر بارىمەندە، قايتىد-
مەن.
— ھەرقانچە مۇھىم ئىشىڭ بولسىمۇ بىردەم ئولتۇرغىن
بالام، مۇڭدىشايلى، — دېدى ئانا ئۇنىڭ چىنىسىگە يەنە چاي قويۇ-
ۋېتىپ، — دېمىسەممۇ بولمايدىغان يېرىگە كەلدى بالام، بىزمۇ قار-
لىغاچ بالىلىرىنى ئۈچۈم قىلىپ خاتىرجەم بولغىنىدەك، سىلەرنى
ئۆيلۈك ـ ئوچاقلىق قىلىپ بولۇپ كۆزىمىز يۇمۇلسا ئارمىنىمىز
يوق ئىدى، جېنىم بالام. داداڭمۇ ياشىنىپ قالدى. مەنمۇ ئۆرە
يۈرگىنىم بىلەن كۈندىن ـ كۈنگە ئاجىزلاپ كېتىپ بارىد-
مەن، — گۆھەرخان ئانا كۆزىگە لىق ياش ئالدى.
— كۆڭلۈڭنى بۇزما ئاپا، سەن دېمىسەڭمۇ مەن بىلىمەن!
— ئاخشام داداڭغا: «تۇغقانلارنىڭ ئىچىدىمۇ خويمۇ ئوبدان
قىزلار بارغۇ؟ بىرەرىگە ئەلچى ئەۋەتىپ كۆرسەك بولما-

دۇ؟» دېسەم، داداڭ: «تۇغقانلار قىزىمىزنى سىلىگە بېرىمىز دەۋاتىدۇ، شۇڭا ئۇلارنىڭ بەزىلىرىگە: بۇ بالىمىز بىزنىڭ گېپىدىن چىقمايدۇ دەپ ئېيتتىم، ئۇلار بولسا...» دېگىنىدەك، ئۇ گېپىنى داۋاملاشتۇرالمىدى.

ـمىزگە كىرمەيدۇ، ئەتىگەندە شەيتانچاقنى مىنىپ ئۆيدىن چىقىپ كەتسە، يېرىم كېچىدە ئاندىن پەيدا بولىدۇ. بۇ بالىمىز قانداق بالا بولۇپ قالدىكىنتاڭ... دەپ قويىمەن» دەپ بىر مۇنچە كايىپ كەتتى، — گۆھەرخان ئانىنىڭ سۆزى دەل شۇ يەرگە كەلگىنىدە، يىراقتىن پادىچىنىڭ ئاۋازى بىلەن تەڭ بالىسىنى سېغىنغان سىيىرلار بىلەن، ئانىسىنى سېغىنغان موزايلارنىڭ مۆرىگەن ئاۋازلىرى بۇ خىلۋەت سەھرا بوشلۇقىدا ياڭراپ كەتتى. ئانا ـ بالا ئىككىسىنىڭ دىققىتى مال ـ ۋارانغا بۆلۈندى.

— ئاپا، — دېدى ئېيرشات ئورنىدىن تۇرۇپ، — بۇ گەپلەرنى كېيىن قىلىشايلى، مەن كالىنى ھەيدەپ كىرەي...

ئېيرشات تالاغا چىقىشىغا تاغىل كالا دەردىنى ئېيتماقچى بولغاندەك بوش ئاۋازدا مۆرەپ: «مۇڭگۈزۈمنى كۆردۈڭمۇ؟» دەپ يىغلاپ كېلىۋاتقاندەك كۆرۈندى. دېمەك كالىنىڭ مۇڭگۈزىدىن قان ئېقىۋاتاتتى. بۇ ھالنى كۆرگەن ئېيرشاتنىڭ ئاچچىقى كېلىپ پادىچىغا قاراپ ۋارقىرىدى:

— ھەي ساراڭ تاز! بۇ بىچارە كالىنى نېمانچە ئۇردۇڭ — ھە؟!...

پادىچى بىلەن ئېيرشات بىر مەھەللىدە چوڭ بولغاچقا، بەزىدە بىر ـ بىرىگە ئېغىر چاقچاقلارنىمۇ قىلىشاتتى. شۇڭا پادىچىمۇ گەپتە بوش كەلمەي ئۇنىڭ ئالدىغا كەلدى ۋە:

— گېپىمىزنى ئاڭلىمىغاندىكىن كالتەك يېدى شۇ! — دەپ كۈلدى.

— ھايۋانمۇ سېنىڭ گېپىڭنى ئاڭلامدۇ؟

— ۋاھ نېمىشقا ئاڭلىمايدىكەن؟ ئۆزۈڭ بىلسەن، مېنىڭ بالا ۋاقتىمدىن تارتىپ تەجرىبىلىك «پادىچى» ئىكەنلىكىمنى. بۇ مەھەللىدە لەقىمى يوق ئادەم يوق، شۇڭلاشقا كىمنىڭ لەقىمنى

ۋارقىرىسام شۇ كىشىنىڭ كالىسى ماڭغان يولىدىن توختاپ كەي-
نىگە ياندۇ، كەينىگە يانمىغانلىرى ئۆلگىنىدەك تاياق يەيدۇ
شۇ!...

ئېرشاتنىڭ ئاچچىقى تېخىمۇ ئۆرلىدى:

— ئەنە شۇنداقلىقىڭدىن تاپقىنىڭ تىزىڭدىن ئاشماي تېخىچە
يالاڭ ئاياغ يۈرۈيسەن تاز!

— مېنى «يالاڭ ئاياغ» دېمە ئاداش، ئاڭلىسام ھۆكۈمەت
پات يېقىندا يەرلەرنى ھۆددىگە بېرىشۈپتىدىكەن. مانا ئۇ چاغدا
كالاڭنى قۇرۇق نومۇرغا باقماي، نەق پۇلغا باقىمەن جۇمۇ، نەق
پۇلغا! ۋاھ، ئۇ چاغدا كۆرۈپ قالارسەن، ماۋۇ يالاڭ پۇتۇم ئۆتۈك
كىيىدۇ، ماۋۇ تاقىر بېشىمغا چاچمۇ چىقىدۇ تېخى!...

پادىچى شۇنداق دېگەنچە توپىلىق يولدا مەغرۇر قەدەم تاشلاپ
كېتىپ قالدى. ئېرشات ئاچچىقىنى تەسلىكتە بېسىۋېلىپ، تاغىل
كالىنى ھويلىغا ھەيدەپ كىرىپ، ئۇنىڭ قانغا بويالغان باشلىرىنى
پاكىز يۇيۇپ ئاندىن پارچە رەختلەر بىلەن كالىنىڭ مۈڭگۈزىنى
تېڭىپ قويدى. بۇ چاغدا گۆھەرخان ئانا ساراي ئۆيگە كىرىپ ناماز
ئوقۇۋاتاتتى. ئېرشات بۇ پۇرسەتتىن پايدىلىنىپ ھويلىدىن غايىب
بولدى.

گۆھەرخان ئانا كۆڭلىدە قالغان گەپلىرىنى ئوغلىغا دېيىش
ئۈچۈن ھويلىغا چىققاندا، ئانىسىغا تەلمۈرۈپ تۇرغان موزاي بى-
لەن تاغىل كالىدىن باشقا جان كۆرۈنمىدى...

ئېرشات ۋېلسىپىتنى بارغانچە ئىتتىك ھەيدەشكە باشلىدى.
ئۇنىڭ كۆكرىكىگە ئۇرۇلغان سالقىن شامال، كۆڭلىكىنى شار-
دەك كۆپتۈرۈۋەتتى. تاشيولدا ئۇيان - بۇيان كېتىۋاتقان كىشىلەر
ئۇنىڭغا قىزىقىپ قاراپ قوياتتى. دەل شۇ چاغدا:

— ھەي! بالام، كەچ بولغاندا يەنە نەگە ماڭدىڭ؟ ماڭە ئۆيگە
قايت! — دېگەن بوم ئاۋاز ئۇنى چۆچۈتۈۋەتتى. ئېلاخۇن ئاكا بىر
توپ ئادەملەر بىلەن پاراڭلىشىپ كېلىۋاتاتتى. ئېرشات دۇدۇقلى-

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

غىنچە ۋېلسىپىتنىڭ بېشىنى ئۆي تەرەپكە بۇرىدى. ئۇ ئۆيگە قايتىپ كېلىپ دادىسىدىن تىل ئاڭلىماسلىق ئۈچۈن ھەدەپ ئۆي ئىشلىرى بىلەن پايپېتەك بولۇپ كەتتى.

بۇ چاغدا گۆھەرخان ئانا كالىنى سېغىپ بولۇپ، موزىيىنى يېشىۋاتاتتى. مىنۇت ئۆتمەي ئېلاخۇن ئاكىمۇ ھويلىغا كىرىپ كەلدى.

— خوش، كەپتۇلا دادىسى! — دېدى گۆھەرخان ئانا ئۇنىڭ ئالدىغا چىقىپ.

ئېلاخۇن ئاكا پوتىسىنى يېشىپ، پوتىغا يۆگەلگەن بىر كىلودەك گۆشنى گۆھەرخان ئانىغا سۇنۇپ:

— ھەي... ئېرشات ئۆيگە كەلدىمۇ؟ — دەپ سورىدى.

— ھەئە، ئۇ كالىغا چۆپ ئورۇغىلى باغقا كىرىپ كەتتى.

ئېلاخۇن ئاكا چاپانلىرىنى يېشىپ سۇپىغا چىقىپ ئولتۇردى:

— مەن بۈگۈن ئۇنىڭ بىر ئاغىنىسىدىن بىر يېڭى خەۋەر ئاڭلاپ كەلدىم.

— ھە، نېمە خەۋەر؟ — سورىدى گۆھەرخان ئانا گەپكە قىزىقىپ . دەل شۇ چاغدا دەرۋازىنى تاراقلىتىپ ھويلىغا قەمەر كىرىپ كەلدى. ئاتا - ئانا ئىككىسىنىڭ دىققىتى ئۇنىڭغا بۆلۈندى.

— ئوھۇ! مېنىڭ كادىر قىزىم كەپتىغۇ، — دېدى ئانا قىزىغا زوقلىنىپ.

— دادا، ئاپا، بۇنىڭدىن كېيىن ياتاقتا يېتىپ ئوقۇيدىغان بولدۇق، ھەر كۈنى شۇنچە سەھەر ماڭساممۇ يېرىم سائەت كېچىكىپ قېلىۋاتىمەن.

— بوپتۇ بالام، — دېدى ئاتا - ئانا ئىككىسى تەڭلا. قەمەر خۇشال ھالدا ساراي ئۆيگە كىرىپ كەتتى. ئېلاخۇن ئاكا يانچۇقىدىن ناسۋال قاپىقىنى ئېلىپ، بىر كاپام ئېتىۋەتتى.

— ھە، سۆزلىگەچ تۇراي، بايامقى گەپنىڭ ئاخىرىنى، — دېدى ئېلاخۇن ئاكا، — ئۇ…بالىمىز مۇشۇ ناھىيە ئەتراپىدا بىر قىزغا ئاشىق بولۇپ قاپتۇدەك.

— ھە، كىمنىڭ قىزى ئىكەن؟ — سورىدى ئانا تاقەتسىز-لىنىپ.

ئېلاخۇن ئاكا كەكە ساقىلىنى بارمىقى بىلەن تاراپ قويۇپ سۆزىنى داۋام قىلدى:

— ئۇ قىزنىڭ ئاتا - ئانىسىنىڭ كىم ئىكەنلىكىنى بىلەلمە-دىم. ئاڭلىسام ئىسمى «ئايىم» ئىكەن.

— ئايىم؟

— ھەئە، ئۇ قىزغىمۇ خېلى - خېلى يەرلەردىن ئەلچىلەر كەپتۇدەك، لېكىن قىز ئۇنىماپتۇدەك. قارىماقا خېلى ئابرۇيلۇق ئائىلىنىڭ قىزى بولسا كېرەك.

بۇ گەپلەرنى قەمەر ئاڭلاپ قالغانىدى. ئۇ ئۆيدىن چىقىپ:

— كىمنىڭ قىزىكەن ئاپا؟ مەن ناھىيىدە ئوقۇۋاتقاندىكىن تونۇشۇم مۇمكىن، — دېدى.

— ماڭە، ماڭە بالام، قىز بالا دېگەن مۇنداق گەپلەرگە قۇلاق سالمايدىغان، ماڭە داداڭ گۆش ئەكەپتۇ، كەچ بولسىمۇ تاماق ئەت.

— ئىم…دەپ بەرمىسەڭ ئەتمەيمەن.

قەمەر بۇ ئائىلىدە يالغۇز، ئارزۇلۇق قىز بولغاچقا، بەك ئەركە ئىدى، شۇڭا ئۇنى ئىشقا بۇيرۇسا ئۇنى دەپ، بۇنى دەپ ئەركىلەپ، ئاندىن قىلاتتى. ئۇ گەپكە قۇلاق سالغاچ كۆكتات ئاقلاشقا باشلىدى.

— شۇنداق قىلىپ بۇ ئىشنى قانداق قىلىمىز دەيدىلا؟ — دېدى ئانا.

— مېنىڭچە ئالدى بىلەن ئۇ قىزنىڭ ئاتا - ئانىسىنىڭ كىملىكىنى ئوبدان سۈرۈشتۈرۈپ، ئاندىن ماناپ بوۋاينى ئەلچى-

لىككە ئەۋەتىپ كۆرسەكمىكىن دەيمەن. ئۇ ئادەم بۇ ئىشنىڭ ھۆددىسىدىن جەزمەن چىقالايدۇ. بۇ ئەتراپتا ماناپ بوۋايدىن ئار-تۇق ئابرۇيلۇق ئادەم يوق. شۇڭا گېپىڭنى يىرالماس دەپ ئويلايمەن.

— ناھايىتى ئەتراپلىق ئويلاپتىلا دادىسى، ۋاقتى ئۆتكەن ئىشنىڭ چاتىقى تولا. كونىلار: «سەۋەب قىل، تەلەپ قىل» دەپتىكەن، شۇڭا بۇ ئىشقا تېزراق سەۋەب قىلىپ كۆرەيلى. بۇ ئۆيگە بىر ياخشى كېلىن كېلىپ ماڭا ھەمراھ بولمىسا مەن بەكمۇ يالغۇزلۇق تارتىپ قېلىۋاتىمەن... — گۆھەرخان ئانا ئاخىرقى سۆزىنى قىلىپ كۆزىگە لىق ياش ئالدى.

— ئاپا، ئاكام خېلى ۋاقىتتىن بېرى خىيالچان بولۇپ كەتتى، قايسى كۈنى باغقا كىرسەم ھېلىقى قېرى ئۆرۈك دەرىخىگە ياسىۋالغان كەپىسىدە ئوڭدا يېتىپ ئۆز - ئۆزىگە بىر نېمىلەر-نى دەۋېتىپتىكەن. مەن ئاكامغا: «ئاكا! كەچ كىرگەندە جىنلار بىلەن مۇڭدىشىۋاتامسەن؟» دېسەم، ئۇ چۆچۈپ كەتتى: «ھەي شەيتان، مېنىڭ جىنلار بىلەن مۇڭدىشىدىغانلىقىمنى كۆرگەنمى-دىڭ؟» دەپ ۋارقىراپ كەتتى...

ئۇچەيلەن تەڭلا كۈلۈشۈپ كەتتى.

— ئۇ باغقا كىرىپ كەتكەن، يەنە شۇ ئۆرۈكنىڭ ئۇچىدا جۆيلۈۋاتامدىكىن، — دېدى ئانا.

— مەن قاراپ باقاي، — دېدى قەمەر قىلىۋاتقان ئىشنى تاش-لاپ. ئۇ ئاكىسىنىڭ نەق ئاشۇ ئۆرۈك ئۈستىدە ئىكەنلىكىنى پەملەپ، پۇتىنىڭ ئۇچىدا دەسسەپ ئاستا كەلدى. ئۇ ئاكىسىنىڭ پىچىرلاشلىرىغا قۇلاق سالغان بولسىمۇ، ئېنىق ئاڭلىيالمىدى. ئۇ ئۆرۈك قاقىدىغان ئۇزۇن چەڭزىنى ئېلىپ، شاخلار ئارىسىدىن تۇيدۇرماستىن ئاكىسىنىڭ بىقىنىغا بىرنى سانجىدى. ئېرشات چۆچۈپ خۇددى ئوق تەگكەن كېيىكتەك سەكرەپ كەتتى. ئۆرۈك شاخلىرى قاتتىق ئىرغاڭشىپ، ئۆرۈكلەر قەمەرنىڭ بېشىغا چال-

مدەك تېگىشكە باشلىدى. قەمەر بالىلىق چېغىدىن تارتىپلا ئاكدسى بىلەن چېقىشىشقا ئامراق ئىدى، هازىرمۇ يېشى چوڭىيىپ، ياشلىق دەۋرىگە قەدەم قويغان بولسىمۇ يەنىلا بالىلىق مىجەزىنى تاشلىمىغانىدى. ئۇ قولىدىكى چەڭزىنى تاشلاپ قاقاقلاپ كۈلگىنىچە ئارقىغا داجىدى. بۇ چاغدا ئۆرۈك شېخى قاتتىق سىلكىنگەنلىكتىن تۇيۇقسىز «قارس» قىلغان ئاۋاز بىلەن تەڭ ئېرشاتمۇ يەرگە يىقىلىپ چۈشتى. ئۇ يانپاشلىرىنى سىلىغىنىچە: «ۋايجان!» دەۋەتتى. ئۇ ئۆرۈك شاخلىرى ئارىسىدا تولغىنىپ قەمەرگە كايىشقا باشلىدى:

— قارا سېنى، يەنە كۈلۈۋاتىسەنغۇ؟ ۋايجان، ۋايجان...

قەمەر بىردەم كۈلەتتى، بىردەم قورقۇپ ئاكىسىدىن كەچۈرۈم سورايتتى. ئېرشات ئۆرۈك شاخلىرى ئارىسىدىن ئاستا چىقىپ ئۆزىنى بىر قۇر دەڭسەپ كۆردى. ئېغىر زەخىملەنمىگەنلىكىنى بايقاپ كۆڭلى بىر ئاز تىنچلانغانىدى. ئۇ ئۆرۈكنىڭ ئۇچىغا قاراپ ئىچى سىيرىلغان هالدا: «هەي بىچارە ئۆرۈك، ۋاقىتسىز قېرىپ قاپتىكەنسەن، دادام سېنى خۇددى بىزنى باققاندەك پەرۋىش قىلغانىدى. دادام سېنى تىككەن چاغدا، مەن ‹بۇ ئۆرۈك قاچان پىشىدۇ؟› دەپ سورىغانىدىم. بىراق سەن ئۆزۈڭنىڭ بارماي ئۆزۈڭنىڭ تاتلىق مېۋەڭ بىلەن بىزنى خۇش قىلدىڭ. مانا بۈگۈن سېنى بىر چوڭ شېخىڭدىن ئايرىپ سېنى سەتلەشتۈرۈپ قويدۇق. بىزنى كەچۈر... ئىسىت ئاسمانغا قويۇۋالغان كارىۋىتىم...»

ئۇ ئېچىنغان هالدا ئۆرۈكنىڭ سۇنۇپ كەتكەن شېخىغا بىردەم قاراپ تۇرغاندىن كېيىن يەنىلا قەمەرگە ئاچچىقلاندى:

— هەممىنى قىلغان سەن شەيتان!

— ئاكا! مېنى خاتا ئەيىبلەۋەرمە، هەممىنى قىلغان ئاشۇ ناهىيىدىكى هەدەم. سەن شۇ هەدەمنى ئويلىمىغان بولساڭ كەچ كىرگەندە ئۆرۈكنىڭ ئۇچىدا نېمىش قىلاتتىڭ؟

— بولدى يوقىلالىڭ گەپنى قىلما، جان ئاغرىپ تۇرغاندا.
— سەن يوشۇرغان بىلەن مەن ھەممىنى بىلىمەن. مەن ئەتىلا ئۇ ھەددەمنى ئىزدەپ تونۇشۇۋالىمەن. دادامىلارمۇ ئۆيىگە ئەلچى ئەۋەتمەكچى بولۇشۇۋاتىدۇ.
— راستىما؟
— راست.
ئىرشات بۇ گەپنى ئاڭلاپ بىر ئاز تىپتىكلىشىپ قالدى:
— قەمەر، — دېدى ئۇ ئارقىسىغا بىر قاراپ قويۇپ، — ھېلىمۇ ياخشى بۇ ئۆرۈكنىڭ قاراسلاپ سۇنغان ئاۋازىنى دادامىلار ئاڭلىمىغاندەك قىلىدۇ. مەن ئاستا ئۆز ئورنۇمغا كىرىپ دەم ئالاي. سەن ماڭا ئازراق تاماق ئەكىرىپ بەر، بولامدۇ؟
— بىراق، بۇ ئىشنى دادامىلارغا نېمە دەيمىز؟
— نېمە دەيتتۇق، ئاخشام چىققان بىردەملىك بوران دەردىنى مۇشۇ ئۆرۈكتىن ئاپتۇ، دەپ قويىمىز شۇ…
— پاھ، سەنزە گەپ تېپىشقا بەك ئۇستا جۇمۇ…
ئىرشات ئاستا قەدەم تاشلاپ ھۇجرىسىغا كىرىپ كەتتى. ئۇ بەدەنلىرىنى كۆرۈش ئۈچۈن چىراغ ياقتى. تاشقى جەھەتتىن ئانچە زەخىملەنمىگەن بولسىمۇ، لېكىن يېڭى كۆڭلىكى بىلەن بۇرۇل-كىسىنىڭ ئازراق يېرى يىرتىلىپ قالغىنىغا ئىچىنىدى… ئۇ تامدىقىنى يەپ بولدى. ئۇنىڭ كۆزى چىراغقا تىكىلدى. چىراغ تۆۋىدە پەرۋانە ۋە باشقا ھاشاراتلار كۆپىيىشكە باشلىدى. ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ لامپىنى ئۆچۈرۈۋېتىپ ئاندىن دېرىزە قاپقىقىنى كەڭ ئېچىۋەتتى. دالىنىڭ سالقىن ھاۋاسى ئۇنىڭغا تېخىمۇ راھەت بېغىشلىغاندەك قىلاتتى. ئاينىڭ كۈمۈش لېنتىدەك يورۇقى ئۇ-زۇم بارىڭى ئارىسىدىن ئۆي ئىچىنى غۇۋا يورۇتۇپ تۇراتتى.
ئىرشاتنىڭ ئۆز ئالدىغا يەنىلا ئايىمنىڭ مۇلايىم ئوبرازى نامايان بولدى. ئۇ يەنىلا ئۆز - ئۆزىگە سۆزلەيتتى: «بۇ قىزنىڭ ئوتى نېمىدېگەن يامان - ھە؟ يۈرىكىم خۇددى ئوتتا كۆيگەندەك

ئېچىشىۋاتىدۇ... تارىختا ئۆتكەن ئاشىق - مەشۇقلارنىڭ يۈرىكى
ھەرقانچە كۆيسە، مېنىڭ يۈرىكىمدەك كۆيگەندۇر - ھە؟ ئۇنىڭ
بىلەن يەنە بىر ئۇچرىشىپ قالسام بولاتتى...»

دەل شۇ پەيتتە ئايىمنىڭمۇ ئۇيقۇسى كەلمەي خىيالى
يىراقلارغا پەرۋاز قىلاتتى. ئۇ ئاپئاق بىلەكلىرىنى يوتقاندىن
چىقىرىپ دېرىزە پەردىسىدىن چۈشۈۋاتقان ئاي شولىسىغا قاراپ
ياتاتتى. ئۇ ئۆزىنى ئۇخلاشقا زورلاپ يوتقاننى بېشىغا ئوراپ
باقتى. لېكىن يەنىلا ئۇيقۇسى كەلمىدى. يەنىلا ئۆز تەقدىرى
ھەققىدە ئويغا چۆكۈپ كېتەتتى...

ئايىم بۇ كەڭ ۋە ئازادە ئۆيدە ئەركىن چوڭ بولغان قىز.
ئەمدى بويىغا يېتىپ يات بىر ئەرگە تېگىپ كېتىدىغانلىقىنى،
كىچىكىدىن ئارزۇلاپ باققان سۆيۈملۈك ئاتا - ئانىسىدىن يىراق-
لىشىپ، ئۆزىنىڭ ئەركىنلىكىدىن ئايرىلىش ۋاقتى يېقىنلاپ
كەلگەنلىكىنى ئويلاپ كۆزلىرىگە لىق ياش ئالدى. لېكىن كىم-
دۇر بىرى ئۇنىڭ قۇلىقىغا پىچىرلاپ: «تەقدىرگە تەن بەر. بۇ
بىر قانۇنىيەت، خۇشال بولۇشۇڭ كېرەك» دەۋاتقاندەك قىلاتتى.
ئۇ ئورنىدىن تۇردى - دە، دېرىزە قاپقىقىنى كەڭ ئېچىۋەتتى.
كېچىنىڭ سالقىن شامىلى تاقەتسىزلىك بىلەن ئۇنىڭ گۈزەل
ھۆسنىگە ئۆزىنى ئېتىپ، ئۇنى بىر قۇچاقلاپ ئۆتتى. ئاسمان
پەرىلىرى ئايىمنىڭ گۈزەل جامالى ۋە يېرىم يالىڭاچ ئاپئاق بەدەن-
لىرىنى كۆرۈپ تاماشا قىلىۋاتقاندەك كۆزلىرىنى قىسىپ تۇرات-
تى. بۇ كېچىنىڭ جىملىقىنى ئىشىك ئالدىدا شىلدىرلاپ ئېقىۋات-
قان سۇنىڭ ئاۋازىلا بۇزۇپ تۇراتتى.

ئايىم قانداقتۇر بىرەر كىشىنىڭ كۆرۈپ قېلىشىدىن ئىزا
تارتقاندەك دېرىزە قاپقىقىنى ياپتى - دە، كارىۋاتقا ئۆزىنى تاشلاپ
يەنە خىيال سۈرۈشكە باشلىدى... ئۇنىڭ كۆز ئالدىغا بۇندىن
بىر - ئىككى يىل بۇرۇن توي قىلىپ كەتكەن ساۋاقداشلىرىنىڭ
ئۆزگىرىپ كەتكەن چىرايلىرى نامايان بولاتتى، ئۇلارنىڭ بەزەن-

此为试读,需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com